

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2025/2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea din București
1.2. Facultatea	Istorie
1.3. Departamentul	Istoria Românilor și a Sud-Estului European
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii	Istorie IF

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Lupta pentru putere în interiorul PCR						
2.2. Titularul activităților de curs	Lect. dr. Ștefan-Marius Deaconu						
2.3. Titularul activităților de seminar	Lect. dr. Ștefan-Marius Deaconu						
2.4. Anul de studiu	III	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	3.2. Din care Curs	2	3.3. Seminar	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	30	3.5. Din care Curs	20	3.6. Seminar	10
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminare/ laborator, teme, referate, portofolii și eseuri					18
Tutorat					2
Alte activități					–
3.7. Total ore de studiu individual					45
3.8. Total ore pe semestru					75
3.9. Număr de credite					3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală dotată cu tablă, videoproiector și ecran de proiecție
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sală dotată cu tablă, videoproiector și ecran de proiecție

6. Rezultatele învățării

Cunoștințe	• Studentul/absolventul descrie și stabilește conexiuni între teorii și perspective istoriografice și compară fenomene istorice complexe. • Studentul/absolventul descrie și clasifică conceptele fundamentale și terminologia specifică privind evenimentele și fenomenele istorice în funcție de epocă și spațiu. • Studentul/absolventul poate dezvolta concepte și teorii noi, utilizează analiza riguroasă a surselor primare și secundare, interpretarea critică a acestora, formularea ipotezelor testabile și validarea lor prin dovezi istorice, cunoaște literatura de specialitate.
Aptitudini	• Studentul/absolventul analizează și evidențiază trăsături comune ale diverselor teorii și perspective istoriografice. • Studentul/absolventul aplică conceptele istorice și utilizează terminologia potrivită pentru analizarea evenimentelor și contextelor specifice, din perspectiva temporală și geografică. • Studentul/absolventul formulează argumente solide, utilizând o metodologie specifică studiului istoric.
Responsabilitate și autonomie	• Studentul/absolventul gândește critic și analizează sistematic fenomene istorice din diferite perspective corespunzătoare disciplinelor studiate. • Studentul/absolventul formulează interpretări argumentate ale fenomenelor istorice, folosind în mod adecvat terminologia de specialitate. • Studentul/absolventul formulează interpretări argumentate ale fenomenelor istorice, folosind în mod adecvat metodologia de specialitate.

7. Conținuturi

7.1. Curs	Metode de predare	Observații
Tema nr. 1. Originile mișcării comuniste în România (1917 – 1921)	Expunere, dezbateri, explicație, studiu de caz	
Tema nr. 2. Evoluția PCdR în perioada ilegalistă (1924 – 1944)		
Tema nr. 3. Raporturile dintre PCdR și Comintern		
Tema nr. 4. Reprezentări ale universului carceral și ale exilului din rândul membrilor PCdR		
Tema nr. 5. De la partid marginal la partid-stat (1944 – 1948)		
Tema nr. 6. Ascensiunea lui Gheorghe Gheorghiu-Dej și epurarea taberelor rivale (1948–1953)		
Tema nr. 7. Destalinizarea, între rivalități și reajustări interne (1953-1965)		
Tema nr. 8. Ascensiunea lui Nicolae Ceaușescu și consolidarea puterii personale (1965–1989)		
Tema nr. 9. Ascensiunea Elenei Ceaușescu și tranziția către un „comunism dinastic”		

Tema nr. 10. De la PCR la FSN: perpetuarea luptei pentru putere în primii ani ai post-comunismului (1989 – 1991)		
Bibliografie: 1. Ion Bucur, <i>Lupta pentru putere. Instaurarea regimului comunist în România (1944-1947)</i>, București, Editura Universității din București, 2010. 2. Ștefan Bosomitu, Mihai Burcea, <i>Spectrele lui Dej. Incursiuni în biografia și regimul unui dictator</i>, Iași, Polirom, 2012. 3. Silviu Brucan, <i>Pluralism și conflict social. O analiză a lumii comuniste</i>, București, Editura Enciclopedică, 1990. 4. Adrian Cioroianu (editor), <i>A fost odată ca niciodată Partidul Comunist Român (1921-2021). Pentru o istorie dezinhibată a „viitorului luminos”</i>, Iași, Polirom, 2021. 5. Dennis Deletant, <i>România sub regimul comunist</i>, București, Fundația Academia Civică, 1997. 6. Kenneth Jowitt, <i>Revolutionary Breakthroughs and National Development. The Case of Romania, 1944-1965</i>, Berkley și Los Angeles, University of California Press, 1971. 7. Robert King, <i>A History of the Romanian Communist Party</i>, Hoover Institution Press, Stanford University, 1980. 8. Cosmin Popa, <i>Elena Ceaușescu sau anatomia unei dictaturi de familie</i>, Litera, București, 2021. 9. Stelian Tănase, <i>Clienții lu’ tanti Varvara: istorii clandestine</i>, București, Humanitas, 2008. 10. Vladimir Tismăneanu, <i>Stalinism pentru eternitate: o istorie politică a comunismului românesc</i>, Iași, Polirom, 2005. Lecturi suplimentare: 1. Richard Crossman (editor), <i>Zeul care a dat greș</i>, București, Humanitas, 2012. 2. Arthur Koestler, <i>Întuneric la amiază</i>, București, Humanitas, 2008.		
7.2 Seminar	Metode de predare	Observații
Tema nr. 1. Geneza comunismului românesc reflectată prin manifeste și presă	Expunere, dezbateri, explicație, studiu de caz	
Tema nr. 2. Studii de caz: „Procesul Ceferiștilor” (1933-1934), Procesul Anei Pauker (1936), Procesul lui Nicolae Ceaușescu (1936)		
Tema nr. 3. De la București la Moscova: dependențe și directive. Analiza directivelor și a corespondenței PCdR cu Cominternul		
Tema nr. 4. Studii de caz: Închisoarea Doftana, Participarea în Brigăzile internaționale din Războiul civil spaniol		
Tema nr. 5. Eliminarea lui Ștefan Foriș. Decăderea și procesul lui Lucrețiu Pătrășcanu		
Tema nr. 6. Epurarea grupului „moscovit” – Ana Pauker, Vasile Luca, Teohari Georgescu		
Tema nr. 7. Marginalizarea „grupului antipartinic” Miron Constantinescu – Iosif Chișinevschi		
Tema nr. 8. Instrumente utilizate în procesul de consolidare a puterii personale de către Nicolae Ceaușescu. Studii de caz: Rotația cadrelor, cultul personalității, centralizarea procesului de luare a deciziilor.		
Tema nr. 9. Familia Ceaușescu: funcții de stat și de partid, privilegii, mecanisme de legitimare simbolică și politică.		

Tema nr. 10. Moștenirea instituțională a PCR și adaptarea la noul regim. Mișcarea CADA – Comitetul de Acțiune pentru Democratizarea Armatei.		
Bibliografie: 1. Adam Burakowski, <i>Dictatura lui Nicolae Ceaușescu (1965-1989). Geniul Carpaților</i>, Iași, Polirom 2016. 2. Adrian Cioroianu (editor), <i>Comuniștii înainte de comunism. Procese și condamnări ale ilegaliștilor din România</i>, București, Editura Universității din București, 2014. 3. Ștefan Bosomitu, <i>Miron Constantinescu. O biografie</i>, București, Humanitas, 2015. 4. Ioan Chiper, Dan Cătănuș, <i>Cazul Ștefan Foriș. Lupta pentru putere în P.C.R. de la Gheorghiu-Dej la Ceaușescu. Documente, 1940-1968</i>, București, Editura Vremea, 1999. 5. Florica Dobre (coord.), <i>Membrii CC al PCR (1945-1989). Dicționar.</i>, București, Editura Enciclopedică, 2004. 6. Mary Ellen Fischer, <i>Nicolae Ceaușescu: A Study in Political leadership</i>, Boulder, Colorado, Lynne Rienner, 1989. 7. Cornel Feneșan (editor), <i>Sub steag străin. Comuniștii și Partidul comunist din România în arhiva Kominternului (1919-1924)</i>, București, Editura Univers Enciclopedic, 2011. 8. Robert Levy, <i>Gloria și decăderea Anei Pauker</i>, Iași, Polirom, 2002. 9. Elis Neagoe-Pleșa, Liviu Pleșa (editori), <i>Dosarul Ana Pauker. Plenara Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român din 30 noiembrie – 5 decembrie 1961</i>, vol. I-II, București, Editura Nemira, 2006 10. Cezar Stanciu, <i>Documente fundamentale ale regimului comunist din România (1948-1989)</i>, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2013.		

8. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina este corelată cu standardele actuale de formare și cu tendințele identificate de comunitatea academică și profesională, asigurând relevanța competențelor dobândite în raport cu cerințele pieței muncii și ale domeniului de specialitate.

9. Evaluare

Tip de activitate	9.1. Criterii de evaluare	9.2. Metode de evaluare	9.3. Pondere din nota finală
9.4. Curs	• Însușirea cunoștințelor teoretice privind evoluția comunismului românesc și capacitatea de a încadra concepte, fenomene și procese (stalinism, destalinizare, cultul personalității, politica externă, tranziția post-1989) în contextul istoric general; • Capacitatea de analiză și sinteză, prin utilizarea surselor primare (discursuri, documente de partid, presă, materiale de propagandă) și integrarea bibliografiei de specialitate în argumentație; • Claritate conceptuală, rigoare metodologică și structură academică adecvată;	Colocvii. Realizarea unui eseu academic (minim 12.000 caractere) – individual.	60%

Tip de activitate	9.1. Criterii de evaluare	9.2. Metode de evaluare	9.3. Pondere din nota finală
	Participare activă la cursuri, prin intervenții relevante și discuții tematice.		
9.5. Seminar	- Analiza critică și interpretarea surselor primare (documente de partid, articole de presă, afișe, fragmente de discurs, materiale de arhivă); - Capacitatea de a contextualiza și de a formula argumente proprii în raport cu perioada și tematica studiată; - Colaborarea și implicarea în cadrul echipei în vederea realizării unui studiu de caz original; - Participare constantă la dezbateri, simulări și exerciții practice.	Colocviu. Realizarea unui proiect de echipă (prezentare și raport scris bazat pe analiza unei surse primare sau a unui set de surse)	40%
Standard minimum de performanță	- Reproducerea unor noțiuni generale despre comunism fără capacitate de corelare sau analiză critică. - Utilizarea superficială a surselor, fără integrare în argumentație. - Eseu academic incomplet, cu erori de conținut, structură sau metodologie. - Participare redusă la cursuri și seminarii, intervenții limitate. - Implicare minimă în proiectul de echipă sau contribuție neclară.		
Criterii pentru obținerea notei 10:	- Stăpânirea în profunzime a conceptelor, teoriilor și etapelor istorice, explicate coerent și comparativ. - Utilizarea și interpretarea critică a surselor primare și secundare. - Alegerea unor surse primare relevante și analizarea lor originală, contextualizată istoric. - Argumentare riguroasă, comparativă și bine structurată, care reflectă înțelegerea contextului politic, social și ideologic. - Participare constantă și constructivă la curs și seminar, cu contribuții originale, bazate pe lecturi și reflecție critică.		

Data Completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

29.09.2025

Data avizării în departament

Semnătura Directorului de Departament